

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1626

Lycurgus. Capvt XXX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68724](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68724)

obijcit Phileticus: sed suavi magnitudine, & verecunda gravitate totum orationis corpus dispensat, nec vbiq; eodem colorat. Qui nimiam lenitatem obijcit, Hieronymus, videre debuerat, ea esse Hlocratis argumenta, quae sedatam requirant orationem; quod si aliter faceret, insaniret, & ad παρρησιασμον, illud, quod tantopere exagitur à Longino, accederet.

Isaas.

CAPVT XVIII.

Dionysius tribuit illi distinctionem puram, accuratam, perspicuam, propriam, onidem: em & concisam. uandapav. επιρρη, εκ. φη, uopiar, ενυρη, ηδη, σε, μω.

Isaas genere Chalcidienfis, Athenas profectus Lysiae operam dedit, & ex eius schola politus in forum venit, verborum concinnitate, & vi dicendi praecceptor non dissimilis: quo fit, ut non facile discernantur utriusq; orationes, nisi, quod ait Dionysius Halicarnasensis, Lysiae concionibus gratia quaedam sparsa afflorescat: orationes reliquit sexaginta quatuor, ex quibus extant adhuc decem. In nulla re mihi videtur illustrior, quam quod Demosthenes instituit.

Aeschines.

CAPVT XIX.

Quis Mirmilloni componitur æquimanus? Trax (inquit Horatius) quis Demostheni? Aeschines: hos enim, quasi par gladiatorum comparat M. Tullius: A me (inquit) ut maximis minima conferam gladiatorum par nobilissimum inducitur Aeschines, tanquam Eserminus, ut ait Lucilius:

No spurcus homo, sed doctus, & acer.

Cum Placidiano componitur, optimo longè

Post homines natos, vel ut Afranius habet:

optimus multo.

Post homines natos, gladiator qui fuit vnus.

Nihil enim illo oratore cogitari posse diuinius, quae verba male Henricus Stephanus, vir alioqui eruditus, tribuit Aeschini: nunquam eum diuinum oratorem dixit Cicero, sed Demosthenem: ideo cum Esermino Aeschinem comparat, qui Placidiano longe erat inferior; nam (ut ex Lucilij verbis apparet) Eserminus spurcus homo nominatur, Placidianus longe optimus post homines natos. Eadem similitudine vsus est M. Tullius, cum in causa Gabini, Pompeium violentum, & ut ait ipse, syllaturum, cum Esermino: se vero illi oppositum cum Placidiano confert: Non putasset (inquit) sibi

Pompeius, de illius salute, sed de sua dignitate mecum esse certamen: in urbem introisset, ad inimicitias res venisset; cum Esermino Sante Placidianus comparatus videret: articulum fortasse mordicus abstulisset. Perperam quoque Erasmus, in adagio, ait fuisse gladiatores per omnia pares: In dissimili enim genere, licet simul copositos fuisse, & Luciana, & Cicero-niana declarat. Sic igitur Eserminus Aeschines, qui, ut ait Dion. Halicarn. ἀποτάραθ' ἢ δ' Δημοσθένος, οὐδ' ἴτελέσων ἐλλογῆ πομπαικῶς ἀμα καὶ δεινός, καὶ οὐ πᾶν ἢ ἐντεχνῶ, καὶ ἴτε παρά τ' φόνιος εὐχερείαι κεχορηγημένῶ, καὶ σφόδρα ἐλαργῆς, καὶ βαρῆς, καὶ ἀνέγκυρος, καὶ πικρῆς. Et, ut cenfer Fabius Quintil. plenior Aeschines, & magis fufus, & grandiori similis quò minus strictus, carnis tamen plus habet, minus lacertorum. Certè Cicero, ut vim Demostheni, suauitatem Hlocrati, Lysiae subtilitatem, acumen Hyperidi, sonitum Aeschini tribuit, & rectè: Ego si liceat, quod sentio, dicere, hominem arbitror ex histuioni profectum, & naturæ viribus satis incitatum, canorum fuisse leguleium, magnum oratorem non puto. Anonymus aliquis author Graecus Demosthenem cum Aeschine perpetua antithesi conferens, Hunc cruentè lacerat, illum profusè laudat. Vide in elogio ad Demosth.

Iudicium Dion. de Aeschina. Idem ab Hermogeno l. 1. de Ideis dicitur copiosus, & γαυρός.

Anonymi iudicium de Aeschina.

Lycurgus.

CAPVT XXX.

Lycurgus orator non ex Rhetorum officina, sed ex Platonis schola processit ad Reipub. gubernacula, quam & bonis legibus informauit, & varijs locupletauit ornamentis. Vir fuit grauis, opulentus, prudens, aequitatis laude supra caeteros omnes praestantissimus: Quippe Lycurgum apud populum nominasse, magnum subsidium patrono videbatur, & hanc iustitiae famam tam constanter seruauit, ut appetente morte, se in senatum deferri curaret, quo rerum suarum gestarum rationem redderet: quod cum grauiter, & sanctè fecisset, vnus Menesæchmus inuentus est, qui redargueret, cuius criminationes cum refutasset, domum reductus excessit e vita. Atheniensi populo periuuendus, Alexandro perinfectus fuit; cuius ἀποτίωσιν cum audisset, Deum iridebat, & euus templo egredienti: us, aqua iustitiae opus esset. In stylo: Εσι δὲ πᾶντὸς ἀνέγκυρος, καὶ δεινός, καὶ σεμνός, καὶ ὄλος κατ' ἕσπετος.

Plutar. in 10 orat.

Dionys.

ρικός, ἢ φιλαλήθης, ἢ παρρησιαστικός, οὐ μὲν
ἀσπίος ἦδύς, ἀλλ' ἀναρχγίος, τούτῃ χρὴ ζήλοδ μ
μάλιτα τὸς ἐνώσεις. Est ubiq; fufus, elatus,
gravis, & totus acufatorius, veritatis amans,
& in dicendo magna libertate, non est urbanus,
aut fuavis, fed ferius, & ad grauitatis exem-
plar, omnibus propofitus.

Demosthenes.

CAPVT XXXI.

Val. Max.
1.8. c. 6.

Quint. L.
12. c. 10.

Cicero in
Orat. &
Bruto.

καρτερικόν

Leothenes
apud Lu-
cian. in
encom.
Demosth.

MAnibus date lilia plenis; hic est Demo-
sthenes: dixi omnia; quid requiris? Ignorat
an sole collustraret mundus, qui Demosthenē
ignorat: huius commemorato nomine, sta-
tūm maxima eloquentia consummatio audi-
entis animo oboritur, nec immerito: cum et os
enim illos Atticos tenues, & circumspicos,
vi, sublimitate, impetu, cultu, compositione su-
perauit: nihil Lysia subtilitate cedit, nihil ar-
gutijs, & acuminē Hyperidi, nihil lenitate AE-
schini, & splendore verborum; nihil acutē inue-
niri potuit in eis causis, quas scripsit; nihil (vt
ita dicā) subdole, nihil veritate, quod ille non
viderit: nihil subtiliter dici, nihil presē, enu-
cleare, quo fieri possit aliquid limitatius: Om-
nes, vt in Iude colores, sic in Demosthene vir-
tutes, λαμπρός ἐστὶ μὲν τῶν μετέθι, σφοδρὸς δὲ
τῶν πνευμαλῶν, σαφρονέστατος δὲ τῶν ὀνομα-
τικῶν ἐκράτεων, ποιικιλώτατος δὲ τῶν ἀλλοδα-
σχημάτων μόνος γὰρ τῶν ἡρώων ἐμψυχονοῦσφυ-
ρηλατον παρ' εἴχε τ' λόγον, solus Oratorum ha-
buit animatam, nō malleo fabricatam orationē.
Ad summum, cum Clemente Alexandrino cō-
cludamus: si quis Homacho studuerit, agricola
fiet: si Lampidi, nauclerus: si Charidemo, Im-
perator: si Simoni, eques: si Crobylo, coquus: si
Perdici, campo: si Archelao, saltator: si Ho-
mero, poeta: si Pyrrhoni, vitiliigator: si De-
mostheni, orator: si Chrylippo, dialecticus:
si Aristoteli, phisicus: & philosophus, si Plato-
ni: si Christo, τῆς εὐσεβείας τὴν εἰκόνα & δι-
δασκαλῆς ἐν σαρκὶ περιπολῶν θεός, ad imagi-
nem magistri perficietur in carne circum-
iens Deus. Hæc summi authores de Demo-
sthenes; sed nos plenius eius vitia, & virtutes in
Cicerone examinabimus.

Hyperides.

CAPVT XXXII.

Cum Lycurgo floruit Hyperides Orator
non ignobilis, qui Rempub. eo tempore
administrabat, quo Antipater rerum potitus
est, quem cum eius legati apud Athenienses
miris efferrent laudibus, & optimum identi-
dem appellarent: *Nonimus (inquit) Antipatrum
optimum, sed Domino optimo nihil nobis opusest.*
Tandem cum in eius venisset potestatem, tor-
tus sibi linguam dentibus concidit, ne consilia
Reipub. proderet; & hostis libidini vitam
tradidit. Fertur tanta fuisse dicendi copia, &
venustate, vt à multis venisset potestatem, iudicatur,
*χάριτος μωστὸς, καὶ δοκῶν ἀπλοῦς, οὐκ ἀπὴλ-
λαχταὶ δεινότητος.* Veneribus affluens, qui
cum simplex videatur, vi, & grauitate nō caret:
à Quintiliano duleis imprimis, & acutus me-
moratur; sed minoribus causis vtilior, aut cer-
tē magis par. Quod si numero, non veritate (in-
quit Longinus) perfectiones Oratoris ponde-
rentur, rebus omnibus Demosthenem supe-
rabit: est enim eo vocalior, & plures virtutes
habet, penē summus in omnibus, instar quin-
querionis: Nam præterquam, quod om-
nes, compositione tamen excepta, imitatur
Demosthenis virtutes, etiam Lysiacas Vene-
res eximias habet; quippe molles facit oratio-
nis commissuras, neque omnia eodem ordine,
tenoreque, vt Demosthenes dicit, sed mores
exprimit cum suauitate tenuiter condita. Incre-
dibiles sunt in eo urbanitates, excelsa genē-
fitas, Ironia apta, sales non infaceti, nec secun-
dum Atticos illos, remōti, multum comici le-
pōris, & cum sagaci ioco stimulus, & inimi-
tabilis in omnibus venustas. In mouenda ve-
rō miseratione acer est, & sibi instans, in fabu-
lis exponendis fufus, in narrationibus fluens,
in pompis summus, ad summum in omnē par-
tem flexibilis. Hæc de Hyperide Longinus.
Hermogenes tamen in eo arguit, *μὴ σφοδρῶς
εὐ τῶν καθαρῶν τε καὶ ἡδονῶν καὶ λέξεσιν ἀμελέσει.*
ῥονυχῆσαι. Quod morum non habeat adco-
puram temperiem, & in verborum delectu sit
negligentior.

Hyperidis
acumen.
Vis eius, &
venustas.

Hyperidia
ornamenta
ex Longino.

Visio ex
Hermog.

Dixit.